ZŠ A MŠ MIROVICE

Základní škola a mateřská škola Mirovice, okres Písek
Komenského. 4, 398 06 Mirovice

382 274 300 e-mail: zsmirovice@zsmirovice.cz www.zsmirovice.cz

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Pořadové číslo DUM	261
Jméno autora	Jana Klimentová
Datum, ve kterém byl DUM vytvořen	23. 1. 2012
Ročník, pro který je DUM určen	7.
Vzdělávací oblast (klíčová slova)	východní Asie, Čína,fakta o Číně, Peking, HDP, Velká čínská zeď
Metodický list - výstižný popis způsobu použití DUM	Nové učivo

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Čínská lidová republika

中华人民共和国

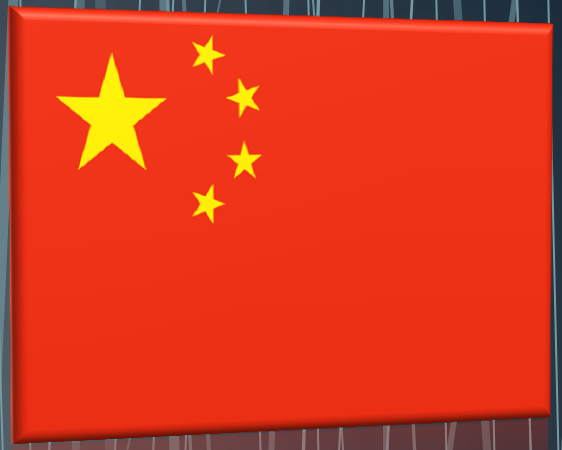

Vlajka

Znak

Čína

- *Čínská lidová republika je nejlidnatější stát světa. Velmi rychle rostoucí ekonomika, vojenská síla i progresivní diplomacie dávají vzrůst nové supervelmoci. Země je od roku 1949 vedena Komunistickou stranou Číny, jejíž představitelé si dělají nárok i na ostrov Tchaj-wan a několik dalších menších území, tyto oblasti jsou však spravovány vládou Čínské republiky.*

Fakta o Číně

Hlavní město:	Peking
Rozloha:	9 596 960 km²
Nejvyšší bod:	Mount Everest (8 844,43 m n. m.)
Počet obyvatel:	1 312 897 300
Hustota zalidnění:	137 obyv. ob. / km²
Jazyk:	mandarínská čínština
Náboženství:	Buddhismus, taoismus, konfucianismus, křesťanství, islám
Státní zřízení:	Republika s vládou jedné strany
Vznik:	1. října 1949 (vítězství v občanské válce nad Čínskou republikou)
Měna:	čínský jüan (CNY)

Poloha

- *Čínská lidová republika se nalézá ve východní Asii při západním pobřeží Tichého oceánu. Sousedí se 14 zeměmi. Má suchozemskou hranici o délce 22 800 km a nejvíce sousedů ze všech států světa. Na východě a na jihu omývají čínské území moře. Po směru hodinových ručiček je to Pochajský záliv, které je považováno za čínské kontinentální moře, dále pak Žluté, Východočínské a Jihočínské moře, jež jsou okrajovými moři Tichého oceánu. V teritoriálních vodách Číny o celkové rozloze 4,73 milionu km² se nalézá na 5 400 ostrovů. Největší z nich o rozloze 36 000 km² je Tchaj-wan (ovládán je však Čínskou republikou), následovaný ostrovem Chaj-nan (34 000 km²). Nejvýchodnějšími čínskými ostrovy je souostroví Tiao-jü nacházející se severně od Tchaj-wanu, přičemž nejvýchodněji leží ostrov Čch'-wej; ostrovy jsou ovšem pod námořní kontrolou Japonska. Mnoho ostrovů, ostrůvků a skalních útesů, které se nalézají na jihu, jsou označovány jako „ostrovy Jihočínského moře“, přičemž patří hlavně do čtyř větších souostroví: Tung-ša (Východní písky), Si-ša (Západní písky), Čung-ša (Střední písky) a Nan-ša (Jižní písky); o oblast se stále vedou rozsáhlé územní spory.*

Poloha

Siberia
Amur (Heilongjiang)
Dzungarian Basin
Tian Shan
Turfan Depression
Gobi Desert
Dahinggangling
Songhua
Northeastern Plan
Tumen
Changbai Mountain
Yalu
Beijing
Tarim
Tarim Basin
Qilang Mountain
Kunlun Mountains
Yellow (Huanghe)
Yellow Sea
Korean Peninsula
North China Plain
Wei
Indus
Tibetan Plateau
Nu Jiang (Salween River)
Lancang
Jin Sha Jiang
Han Shui
Huai
East China Sea
Sichuan Basin
Brahmputra
Chang Jiang (Yangzi)
Chang Jiang Downstream Plain
Himalayas Mountains
Mount Everest
Pacific Ocean
Indian Subcontinent
Pearl (Zhujiang)
Taiwan (claimed)
Mekong
Hong Kong
Macau
South China Sea

Podnebí

- *Peking v severovýchodní Číně má studené zimy a horká léta s přiměřeným množstvím srážek. Šanghaj leží ve východní oblasti střední Číny, má mírné zimy a vysoké množství srážek. Na jihovýchodě je vlhké subtropické podnebí, na západě je podnebí velmi drsné. Lhasa má velmi studené zimy a málo srážek.*

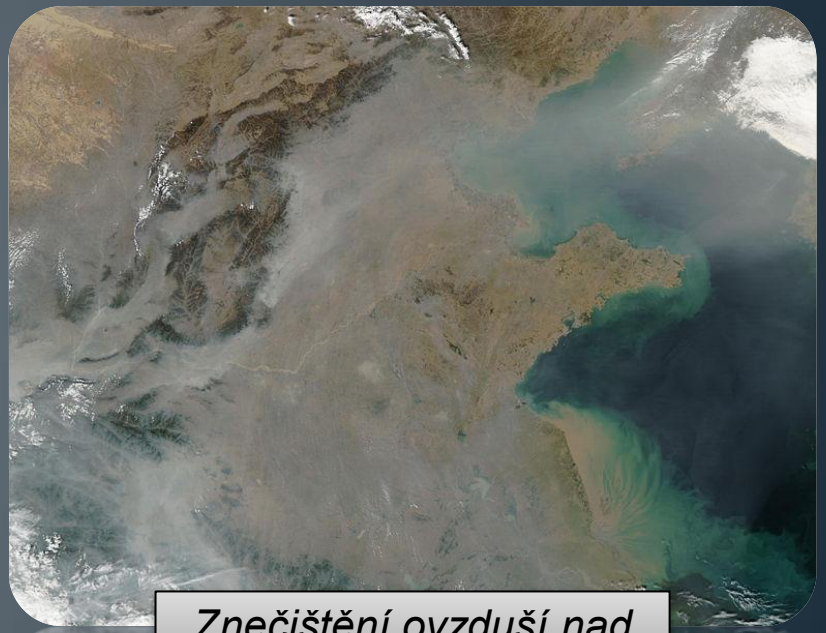

Znečištění ovzduší nad východním pobřežím země

Vodstvo

- Čína je jednou z oblastí s nejmenšími zásobami vody na světě. Sever Číny má kritický nedostatek vody a nedostatkem pitné vody trpí 2/3 čínských měst. Ekologickým problémem je kontaminace valné většiny řek. Kvalita vody je také ohrožována rizikovými průmyslovými provozy v blízkosti zdrojů pitné vody, např. 13. listopadu 2005 způsobila exploze chemičky ve městě Ťi-lin kontaminaci řeky Sung-chua benzenem, tedy i ohrožení a znečištění pitné vody ve městech po proudu, např. Charbinu. Nejdelší veletoky jsou:

Vodstvo

- Mezi největší veletoky Číny patří Jang-c'-ťiang (Chang Jiang) a Huang He. Řeka Jang-c'-ťiang je dlouhá 6 300 km. Pramení na severovýchodě Tibetské náhorní plošiny, protéká pánví Sichuan,Velkou čínskou nížinou a ústí do Východočínského moře u Šanghaje. Huang He, neboli Žlutá řeka protéká severem Čínou. Je dlouhá 5 464 km. Ústí do zálivu Bo Hai ve Žlutém moři. Žluté zabarvení je způsobeno sprašovými splaveninami. Ročně unáší 600 mil. m3 materiálu. V Číně se nachází tzv. Velký průplav. Je to umělá cesta ve východní Číně napříč Velkou čínskou nížinou paralelně s pobřežím Žlutého moře. Je to nejstarší funkční splav na Zemi. Začíná v Pekingu, vede k jihu, protíná řeky Huang He a Jang-c'-ťiang a končí v Hanzhou.

Půda

- *Došlo mimojiné ke značnému znečištění zemědělských půd a povodí řeky Jang-c', hlavních oblastí produkce potravin v zemi. Jen zamoření půd těžkými kovy způsobuje znehodnocení zemědělské produkce v hodnotě 20 miliard jüanů (cca 54 miliard Kč) ročně. Dalším problémem intenzifikovaného zemědělství (ČLR je země s 9. největším růstem zemědělství) je eroze půdy.*

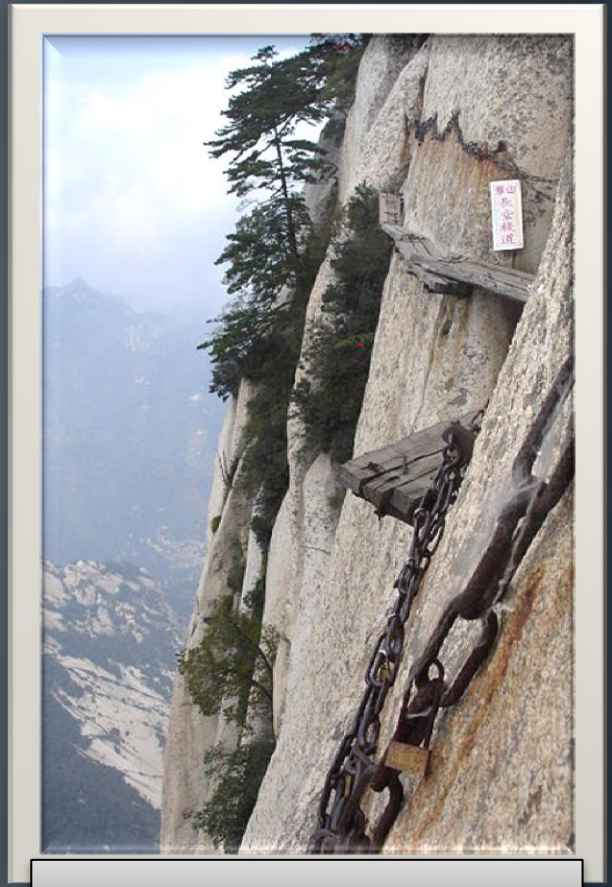

Sráz tisíce stop (Chua-šan)

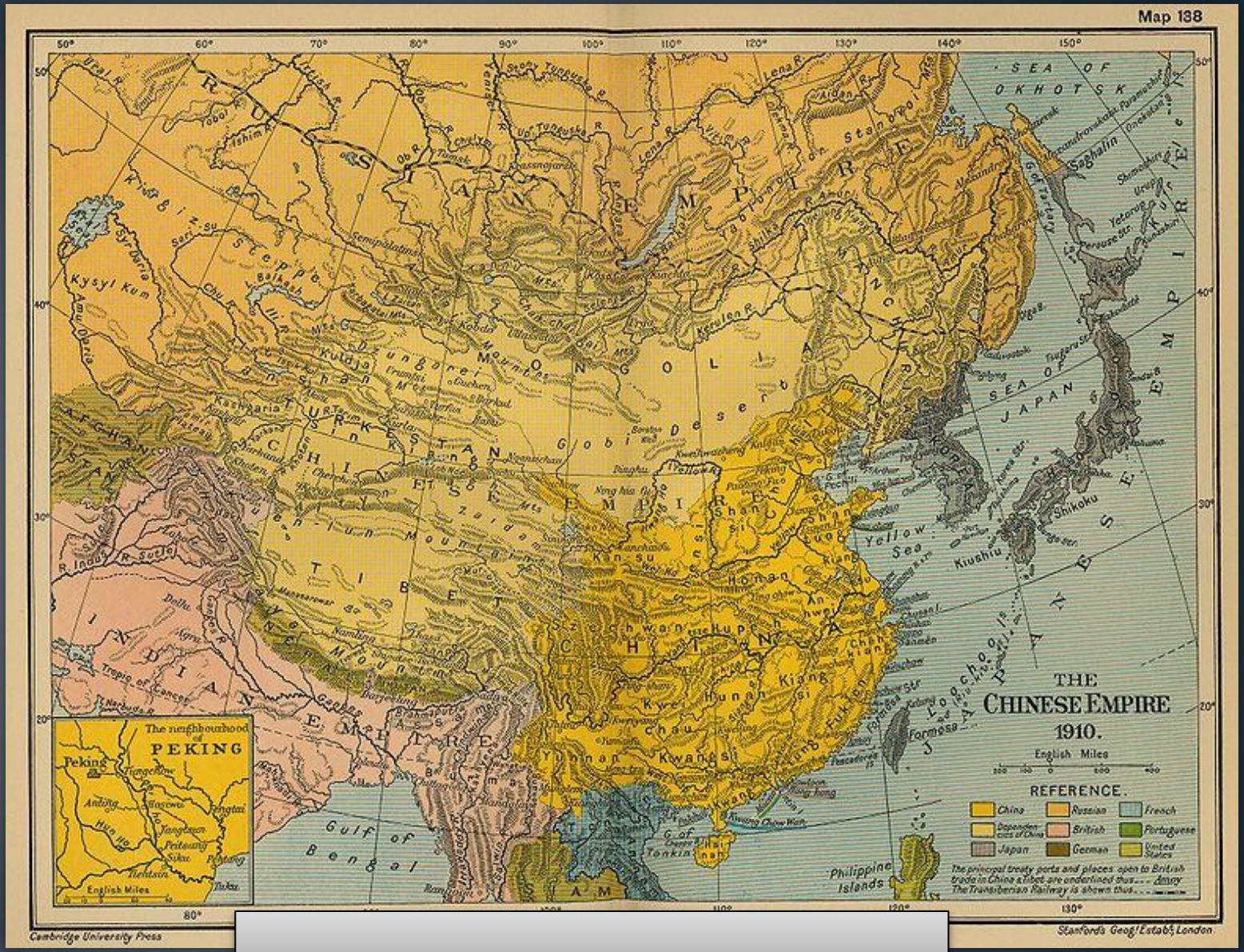

Rozsah Čínské říše v roce 1910

Velká Čínská zeď

Ekonomika

- *Díky ekonomickým reformám, které začal od roku 1976 prosazovat Teng Siao-pching a na které navázali jeho nástupci v 90. letech, byl v ČLR v polovině 90. let 20. století nastartován rychlý hospodářský růst, jenž trvá dodnes a rychle stimuluje všechny oblasti národního hospodářství.*
- *Ekonomika země v roce 2007 rostla tempem 11,9 %, nejvyšším za 13 let. Hrubý domácí produkt tak dosáhl cifry 24,953 biliónů CNY (tj. 3,428 biliónů USD), ovšem dlouhodobý dvouciferný růst způsobil zvýšení inflace na 4,8 %, oproti necelým 2 % roku 2006. V únoru 2008 inflace dokonce vyšplhala až na 8,7 %, což je jedenáctileté maximum. Očekává se, že růst ekonomiky ČLR v roce 2008 bude opět vyšší něž 10 %.*
- *Čínský vývoz v roce 2006 vzrostl o 27,2 %, zatímco dovoz ve stejném období narostl o 20 %. Saldo obchodní bilance tak dosáhlo přebytku 177,5 miliard USD (oproti 100 mld. USD v roce 2005).*

Ekonomika

- *Čínská ekonomika v roce 2005 předstihla britskou a v roce 2007 německou ekonomiku a s objemem DPH 2,49 bilionu € se dostala na třetí místo na světě. V roce 2010 už předstihla i Japonsko a dnes je druhou největší státní ekonomikou světa.*
- *Čínská energetika je založena na všech typech zdrojů. Elektrická energie je zatím vyráběna především v tepelných elektrárnách, ale Čína má velmi ambiciozní projekt výstavby jaderných elektráren. Do roku 2015 má být výkon zařízení tohoto typu dvojnásobný. Na výstavbě jaderných reaktorů v Číně pracují jak francouzské, tak americké a ruské společnosti. Po havárii v japonské Fukušimě bylo sice dočasně pozastaveno vydávání povolení ke stavbě nových jaderných elektráren a provedeny prověrky v těch stávajících, ovšem Čína hodlá ve své projaderné politice beze změny pokračovat.*

Vývoj HDP v ČLR mezi lety 1952 a 2005

Politika

- *Čínská lidová republika je autoritářský režim pod vedením Komunistické strany Číny. Od roku 1949 do současnosti se v jejím čele vystřídaly čtyři „generace vůdců“.*

- *První válečná generace*
- *Mao Ce-tung, předseda strany 1945-1976, prezident 1954-1959*
- *Čou En-laj, předseda vlády 1949-1976*
- *Liu Šao-čchi, prezident 1959-1968*
- *Druhá válečná generace*
- *Teng Siao-pching, předseda vojenské komise 1981-1989, Maův nástupce, provedl ekonomické reformy a otevřel Čínu zahraničnímu kapitálu*
- *Chua Kuo-feng, předseda strany 1976-1981, předseda vlády 1976-1980*
- *Chu Jao-Pang, generální tajemník strany 1980-1987*
- *Třetí generace (vzešlá z ředitelů státních podniků vzdělaných v Sovětském svazu)*
- *Čao C'-jang, předseda vlády 1983-1987, generální tajemník strany 1987-1989*
- *Ťiang Ce-min, generální tajemník strany 1989-2002, prezident 1993-2003*
- *Li Pcheng, předseda vlády 1988-1998*
- *Ču Žung-ťi, předseda vlády 1998-2003*
- *Čtvrtá generace, technokratická (očekává se, že u moci zůstanou do 18. sjezdu Komunistické strany Číny v roce 2012)*
- *Chu Ťin-tchao, generální tajemník strany od 2002, prezident od 2003*
- *Wen Ťia-pao, předseda vlády od 2003*

Hongkong

- Hongkong je čínské město a region ležící na pobřeží Jihočínského moře. Hongkong je významné ekonomické a obchodní centrum. Patří mezi nejhustěji osídlené oblasti světa. Oficiální název regionu je Zvláštní administrativní zóna Čínské lidové republiky. Podle smlouvy, která je známá jako „Čínsko-britské společné prohlášení“, která byla podepsána ČLR a Velkou Británií 19. prosince 1984, se celé území Hongkongu pod britskou koloniální vládou 1. července 1997 stalo „Hongkongem, zvláštní administrativní zónou ČLR“. V tomto společném prohlášení se ČLR zavázala, že podle zásady „jedna země, dva systémy“, kterou navrhl pokrokový čínský politik Teng Siao-pching, socialistický ekonomický systém Číny nebude v Hongkongu praktikován a že současný kapitalistický systém a životní styl zůstane nezměněn po 50 let, tedy až do roku 2047. Smlouva vešla v platnost po půlnoci 1. července 1997, když poslední britský guvernér Chris Patten odplul na Královské jachtě Britannia.

Výškové budovy v Hongkongu, pohled z pahorku Victoria Peak.

Fotogalerie

Brána Nebeského klidu

Náměstí Nebeského klidu

Severovýchodní cíp Zakázaného města při západu slunce.

Nové sídliště

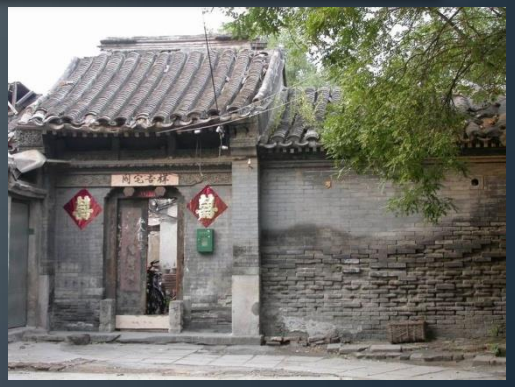

Tradiční pekingská zástavba – chu-tchung

ODKAZY, ZDROJE

- Text: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%ADnsk%C3%A1_lidov%C3%A1_republika
- [citováno 23.1.2012]
- licence: Creative Commons

- Obrázky: 1.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_the_People%27s_Republic_of_China.svg
- licence: Public Domain
- 2.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:National_Emblem_of_the_People%27s_Republic_of_China.svg
- licence: Public Domain
- 3.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:People%27s_Republic_of_China_(orthographic_projection).svg
- licence: *GNU Free Documentation License*
- 4.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:ChinaGeography.png
- licence: *GNU Free Documentation License*
- 5.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pollution_over_east_China.jpg
- 6.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Thousand_feet.JPG
- licence: *GNU Free Documentation License*
- 7.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:China_1910.jpg
- licence: Creative Commons
- 8.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:GreatWall_2004_Summer_4.jpg
- autor: Samxli
- 9.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prc1952-2005gdp.gif
- licence: *GNU Free Documentation License*

10.- *http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%E5%A4%A9%E5%AE%89%E9%97%A8%E5%A4%9C%E6%99%AF.jpg*
11.- *http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:BeijingTiananmenSquare.jpg*
licence: *GNU Free Documentation License*
12.- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sunset_of_the_Forbidden_City_2006.JPG
licence: *GNU Free Documentation License*
13.- *http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Beijing_northeast.jpg*
14.- *http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hutong_1_(Snowyowls).jpg*
licence: Creative Commons